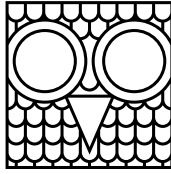

HÖSTKATALOGEN 2020

FÖR LÄSARE

VI ÄR ETT NYFIKET OCH SJÄLVSTÄNDIGT
FINLANDSSVENSKT FÖRLAG SOM GER UT
KVALITETSBÖCKER PÅ SVENSKA. VI TROR
PÅ LITTERATURENS UNIKA FÖRMÅGA
ATT UTMANA, BILDA OCH BERÖRA.
HOS OSS STÅR FÖRFATTARNA OCH
ILLUSTRATÖRERNA I CENTRUM.

Omslag: Tom Backlund
Foto: Linus Lindholm

FÖRSÄLJNING

Alexander Kråkström
+358 400 416 875
alexander@forlaget.com

LOGISTIK

Förlagssystem
Tunavägen 90
791 61 Falun, Sverige
order@forlagssystem.se
www.fsbutiken.se

PRESSKONTAKT

Sebastian Backman
+358 40 503 0112
sebastian@forlaget.com
Sundholmsstranden 7 L
00180 Helsingfors
Finland

DESIGN

Kobra Agency /
Linnéa Sjöholm

OMBRYTNING

Linnéa Sjöholm

TRYCKERI

Nord Print, Finland

FORLAGET.COM

Det här ska du läsa i höst!

SKÖNLITTERATUR	PIRKKO SAISIO DET MINSTA GEMENSAMMA	6
	MIA FRANCK SISTA PARET UT	8
SAKPROSA	SOPHIA JANSSON TRE ÖAR	10
	ULLA-LENA LUNDBERG SAKER SOM GÖR DET LÄTTARE ATT DÖ	12
	BJÖRN WAHLROOS HÖRNRUMMET	14
	HANNU RAUTKALLIO WALLENBERG OCH FINLAND	16
POESI	LINA BONDE KÖTTSVITERNA	18
	PETER MICKWITZ AV BILDEN	20
SERIER	TOVE JANSSON MUMINTROLLET – SAMLADE SERIER 2	22
BARN & UNGDOM	KRISTINA SIGUNSDOTTER & JENNY LUCANDER TRÄDET UNDER JORDEN	24
	LINN HENRICHSON FUSKMÅSEN FY	26
	MUMINHUSET ÅRET RUNT	28
	MATILDA GYLLENBERG TUSEN TIMMAR TYSTNAD	30
	HENNA JOHANSDOTTER GRYNINGEN	32
	MARIA TURTSCHANINOFF ANACHÉ	34
POCKET		36
MUMIN 80		37

”Fågel Fenix i mumindräkt”

I september 2025 har Förlaget funnits i 10 år.
Förläggarna Sara Ehnholm Hielm och Tapani Ritamäki
ser tillbaka på hur allting började.

SEH: Den första nyheten skrevs klockan 20.16 den 7 oktober 2015 i HBL, efter att Fredrik Rahka 45 minuter tidigare hade skickat ut listan på författare som går över till det nygrundade Förlaget. ”En revolution, inget mindre” kallade HBL:s kulturchef Fredrik Sonck det. ”Om detta håller streck är det mer korrekt att säga att den finlandssvenska skönlitteraturen bryter bort Schildts & Söderströms från sin huvudstam, än att det sker en utbrytning ur S&S. Förlaget blir med en gång Förlaget med stort F. Och Schildts & Söderströms är definitivt detroniserat när det kommer till skönlitteratur på svenska i Finland. I dag upplever Mumin-dalen en kulturell revolution.”

Det var dramatiska tider. Och väldigt roliga. Själv tänkte jag att min förlagskarriär åtminstone inte kommer att gå obemärkt förbi – hur många får chansen att vara med och grunda ett eget förlag? Hur minns du det?

TR: Processen innan det blev ett förlag med stort F var lång och fylld av blandade känslor, det hann ju bli många turer innan vi satt i granitborgen på Lönnrotsgatan, där Förlagets första kontor låg. Det var därifrån de flesta samtalen till Söderströms författare gick, och glädjande nog fick vi med oss i stort sett allihop. Jag minns också augustikvällen i Pellinge hos Sophia och Rolle, där vi första gången stiftade bekantskap med de blivande delägarna Fredrik Rahka och Jonas Forth. Augustikvällen var fylld av förhoppning och glädje, men också nervositet över hur det skulle gå.

Den första tiden i granituset med det hipa IT-företaget Motley var intressant. Vi satt kring ett bord i ett rum på femton kvadratmeter, jag, Freppan och vår första anställda, Amanda Mannström. I samma rum satt Jonas med sin personal – två pers. Rummet där vi förde manusdiskussioner med författarna, och spelade pingpong, var på minst 200 kvadrat – det fanns de som undrade om vi fått storhetsvansinne.

SEH: Då skötte jag jobbet från Rom och gick långa promenader runt Circus Maximus medan jag diskuterade manuskript eller anställningar med Freppan, som att Andrea Svanbäck blev vår marknadsförare. På hösten flyttade jag hem och Förlaget fick en ny adress på Nylandsgatan.

TR: Vi hade kunskap och kontakter, men det behövs mer än så. Utan solida ägare kan man inte driva ett förlag i Svenskfinland, Moomin Characters insats var avgörande, och hur vi än försökte varna dem för riskerna ville de vara med.

SEH: Staffan Bruun intervjuade också Sophia Jansson i HBL, med paradrubriken: ”Tungviktare hoppar av till nytt förlag”. Hon säger bland annat att ”Moomin Characters har extra pengar och ville göra en finlandssvensk kulturgärning och investera i böcker och ett nytt förlag. Det är saker som låg Tove Jansson nära, så ändamålet känns rätt.” Det måste man säga att har lyckats, Tove Janssons ande lyser fortfarande över Förlaget och banar väg även för annan finlandssvensk litteratur. Intresset för Toves eget författarskap har

nog sällan varit lika stort heller. I samma dags tidning spekulerar kulturchef Sonck så här: ”Moomin Characters har visserligen kapital och på rak arm är det svårt att tänka sig någon annan ny ägare som vore bättre lämpad för ansvaret. Men om man på lång sikt kan erbjuda gynnsamma förutsättningar för skönlitterär förlagsverksamhet är upp till bevis. Helt klart är att Moomin Characters nu påtar sig ett ansvar för den finlandssvenska litteraturen som går långt utöver allt vad bokslut och försäljningssiffror heter.”

Nu har det gått tio år och det är bevisat. Ägarna har tagit sitt ansvar för den finlandssvenska litteraturen, och mer därtill. Oron var obefogad, tvärtom gav det nygrundade förlaget dynamik och vitalitet och höjde ribban för vår litteratur överlag. Vad anser du att Förlaget har betytt för den finlandssvenska litteraturen? Tycker du att en egen profil har utkristalliserat sig hos oss?

TR: Om nån trodde Förlaget skulle bli en dagslända trodde de fel. Men som jag minns det var förtroendet både bland författarna och allmänheten stort redan från början. Svenska kolleger som själva gått vidare till nya förlag undrade hur det var möjligt att så många ville följa oss. Det var ett tecken på det behov som fanns – och finns – att inte låta litteraturen hamna i ett läge med bara en aktör. När jag säger det här vet jag mycket väl att det finns flera små förlag i Svenskfinland – och att också vårt är litet om man jämför med Otava, WSOY, Bonniers, Norstedts ... Men vi fungerar professionellt och har resurser att sätta på marknadsföring.

Utan konkurrens uppstår lätt en situation där bekvämligheten breder ut sig. Det är svårt att säga hur det hade sett ut utan Förlaget, men definitivt inte bättre. Jag tycker vår profil påminner om Söderströms, men nu i en omgivning som drivs av ett slags startup-mentalitet som tilltalar mig mer än den kanske tilltalar dig.

Ett litet språkområde är sårbart, har en tendens att uppleva sig ännu mindre än det är och söka trygghet i upprepningen. För framtiden är osäker och slutet alltid nära.

Jag vill tro att vi är modigare, men konkurrenter har en tendens att börja likna varandra – annars är de inte konkurrenter.

Vi har lyckats med mycket, finns det nåt vi inte lyckats med? Ännu, ska jag väl tillägga.

SEH: I början föreställde vi oss kanske att vi var mer av en startup, men väldigt snabbt behandlade omgivningen oss som en institution, eftersom vår ställning, tack vare författarna, blev så stark i Svenskfinland. I Sverige var det annorlunda men även där fick vi mycket offentlighet redan från början. Sakta men säkert har den svenska marknaden blivit allt viktigare för oss.

Vad vi inte har lyckats med? Kanske att få finlandssvenskar att köpa mera böcker. Våra finlandssvenska för-

fattare förtjänar massor av lokala läsare – och för att ekvationen ska gå ihop så måste de ibland köpa böckerna, inte bara låna dem från biblioteket eller lyssna på ljudböcker. Det förträffliga rikssvenska författarna skriver ju sällan om vår verklighet, vår upplevelse som en minoritet i Finland. Nu måste jag direkt tillägga att finlandssvenska författare givetvis får och ska skriva om vad som helst, men att en kultur ändå alltid lämnar ett visst avtryck, vare sig man skriver om krig i Ukraina eller om en liten robots öde i en framtida dystopi.

TR: Det intressanta med att fungera i två länder är hur försäljningen har varierat, ibland har Finland varit starkare, och på senare tid allt oftare Sverige. Det var särskilt markant under pandemin, vilket förstas hade att göra med olika strategier i länderna, svenskarna lät bokhandlarna vara öppna medan allt här var stängt.

Översättningar från finska har vi sysslat mer med än på Söderströms och det hoppas jag vi fortsätter med. Rekord i snabbhet var väl Kari Hotakainens bok om Kimi Räikkönen där manus kom in i juni och boken var klar till presskonferensen den 16 augusti. I likhet med finska utgivaren Siltala visste ingen av dem som jobbade med texten hos oss – översättare, språkgranskare, redaktörer – mycket om formel 1. När Räikkönen, som fått smeknamnet Icesman för sitt minimalistiska känsloregister, hörde detta log han sitt bredaste leende: ”Precis så ville jag ha det.”

Det har blivit fler översättningar, att sprida finlandssvensk och finsk litteratur i Sverige kan visa sig bli en viktigare uppgift än vi trodde.

Barnlitteraturen då? Det är medvind där, eller hur?

SEH: Både ja och nej. Hela 2000-talet – så länge jag har jobbat med barnlitteratur – har ju särskilt bilderboken och illustrationskonsten, inklusive grafiska romaner, haft en stark tillväxt. Det beror på billigare tryckteknik men framför allt mer respekt för illustrationskonsten och bildens frammarsch i samhället överlag. Men barns läsning har ju inte precis ökat, även om både Finland och Sverige satsat resurser på läskampanjer, skolbibliotek och liknande. Ungdomsboken på det egna språket har fått en allt svagare ställning, medan #booktok, främst fantasy på engelska, sprider vissa titlar globalt. För oss som förlag är barnlitteraturen viktig eftersom muminböckerna är våra klassiker. Det har medfört att vår kvalitetsutgivning för barn fått en imponerande synlighet i Sverige. När Linda Bondestam efter fyra nomineringar äntligen knep Augustipriset för Chop Chop ifjol var det en glädjens dag, en höjdpunkt jag som förläggare hade väntat på i tjugo år. Den stora illustrationsutställningen på Waldemarsudde ”Från Mumin till Chop Chop” med original av Tove Jansson, Ilon Wikland, Pija Lindenbaum och Linda Bondestam förstärker känslan – otroligt att jobba med en bok i augusti och se dess illustrationer hänga på ett museum ett halvt år senare. I år har vi också en bilderboksdebutant, Linn Henrichson. Annars är ett problem för oss som förlag att vi inte har tillräckligt utrymme för debutanter, eller vad tycker du?

TR: Ja, det är en sak vi diskuterar varje säsong. Vi har inte velat öka utgivningen och det innebär mindre utrymme för debutanter. Trots allt tror jag det varit en vettig väg, för idén att man tar in en bok är inte hållbar i praktiken. Man tar in en författare, om inte på livstid så i alla fall i förhoppningen om fler böcker. Det är ju både roligare och mer utmanande att hitta talanger än engångsunder. Men om det inte sköts med sinne för proportioner leder talangjakten snabbt till en överstor utgivning, som i sin tur leder till

dramatiska nedskärningar. Inget att eftersträva, jobbet är tillräckligt krävande annars också.

Men visst är det en glädje när man får syn på en genuin talang, det händer ju inte varje dag. Då ler man som en gammal formel 1-förare.

Fast talang är inte alltid synligt genast, den kan växa fram genom flitigt arbete år ut och år in – fler än en författare har gått den vägen. Där tror jag att inte bara vårt tålamod, utan hela branschens, är i gungning, och varit det redan en tid.

Om vi avslutar med ett par ord om framtiden så behöver man inte vara en siare för att säga att AI kommer att spela en roll. Som verktyg för förlagsinterna arbeten, men också för hur en text kommit till innan den kommit till oss.

Först behöver upphovsrättsfrågorna lösas, men kan de lösas så de blir bra för finlandssvensk, finsk, nordisk litteratur? Hoppas det för framtiden ser ut att bli ganska annorlunda.

SEH: Med tanke på Silicon Valleys tech-jättars framfart just nu har jag ingen tilltro till att det går att lösa upphovsrättsfrågorna på något bra sätt för t.ex. finlandssvensk eller nordisk litteratur.

På Umeå littfest lyssnade jag på en diskussion om risken med att litteraturen hamnar i två skilda kretslopp, den ena för den tryckta boken, den andra för ljudböcker i ett digitalt omlopp. Där nämndes strömningstjänsternas usla ersättningsmodell först i slutreplikerna. Den digitala logiken går alltid ut på att skala upp – när en produktiv författare tidigare skrev en bok om året, ska hen idag skriva åtta för en ljudbokstjänst. Det är förmodligen omöjligt utan AI – men vad är den litteraturen värd?

TR: Under min långa karriär i bokbranschen har förändringarna inte varit särskilt stora. Att läsa och jobba på skärm istället för på papper är ju en viss förändring, men egentligen ingenting grundläggande. AI känns som nåt mycket radikalare för det tycks ju gripa in det som vi uppfattat som människans egen kreativitet. Takten höjs, produktiviteten ökar, utgivningen ökar ... Men det kommer ju redan ut för många böcker. Det finns de som höjt sin utgivningstakt för att öka chansen till en hit – AI kommer att hjälpa dem att bli ännu snabbare. Som metod känns det ointressant, som slöseri med folks tid. Kanske framtiden blir AI-böcker som är billiga (också) till sitt utförsäljningspris respektive böcker skrivna av människor som kostar mera.

För min del kan AI nöja sig med att skriva baksidestexter. Det är jobbets tristaste sida. Men kanske AI gillar det?

SEH & TR: Vi slutar med optimism för det mesta med Förlaget har ju varit oförsämrat roligt (och mycket arbete). Allra mest fest är det förstas när våra författare fått både priser och nomineringar: förutom Augustipriset och Nordiska rådet's litteraturpris, två Nordiska rådets pris för barn- och ungdomslitteratur, tre Runebergspris och otaliga nomineringar till Finlandia, för att nu bara ta de största. Men även en djup tillfredsställelse varje gång en ny bok kommer från tryckeriet, en författare lämnar in ett nytt spännande manuskrift eller en nöjd läsare hör av sig.

Så ett fyrfaldigt leve för det tioåriga Förlaget! Och för alla författare, illustratörer, bokhandlare, grafiker och bokälskare! Ja må vi leva uti hundra år!

Sara Ehnholm Hielm & Tapani Ritamäki
Helsingfors, mars 2025

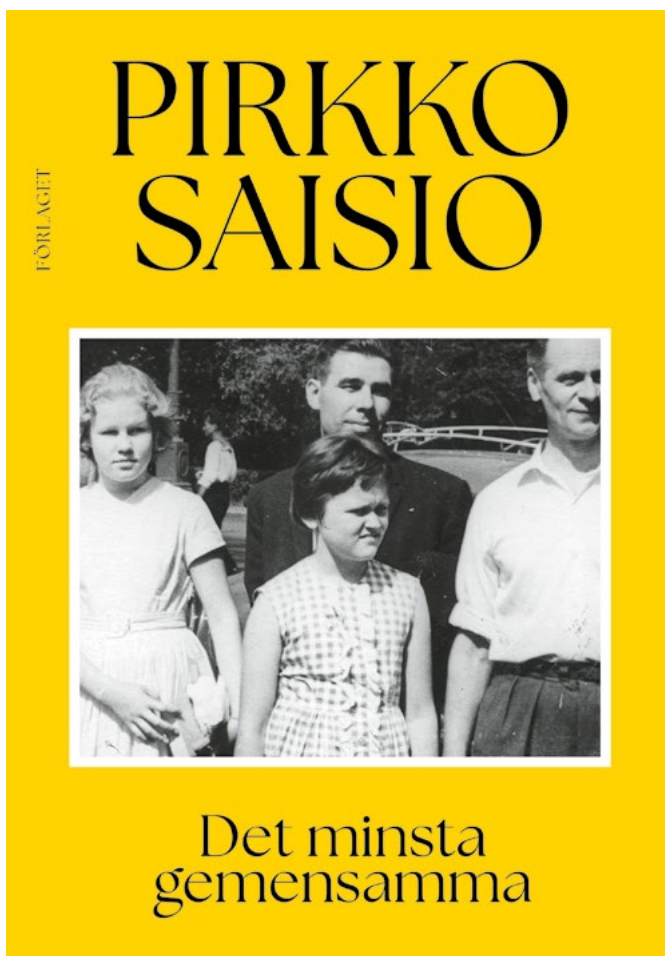
Aktuell för Penguin Classics – och äntligen översatt till svenska!

A portrait of Pirkko Saisio, an elderly woman with short, wavy white hair and red lipstick. She is looking slightly to the right with a thoughtful expression. She is wearing a dark blue jacket with gold buttons over a black turtleneck. The background is a textured, grey stone wall with patches of moss.

Pirkko Saisio (född 1949) är författare och skådespelare. Sedan debuten år 1975 har hennes romaner Finlandianominerats sju gånger, och hon tilldelades priset för *Den röda separationsboken* år 2003. Hon är mångfaldigt belönad med bland annat Runebergspriset, Aleksis Kivi-priset och Statens litteraturpris. En del av hennes böcker är utgivna under pseudonymerna **Jukka Larsson** och **Eva Wein**. Utöver romaner har hon skrivit pjäser och film- och tv-manuskript, och är en ansedd regissör. Från 1997 till 2002 var hon professor i dramaturgi vid Teaterhögskolan i Helsingfors.

Det minsta gemensamma

Pirkko Saisio

framför mig brer berg och dalar ut sig, glittrande vintrar och nyckfulla vårar; hav, städer, fåglars skrin och människors sorgsna sånger; moln, processioner, skoldagar; lukten av asfalt, Stalinar med tunga mustascher och haltande grodor; vanliga mammor och tegelkross och kaffereklam och bastukvällar; cirkusar, tvillingar och försvunna cigarrettändare; saknad, längtan och Miss Lunovor som försvunnit ut i världen, längtan; julbetyg, gravstenar och ansjovisburkar (...). Och alla ting som finns i världen väntar på att jag ska börja skriva böcker om dem.

EN FAR DÖR oväntat. En dotter i medelåldern lämnas kvar. I tomrummet som uppstår skriver hon om sin barndoms 50-tal i arbetarklassens Sovjettillvända Helsingfors, om staden som vecklar ut sig i drömmar och färger. Om en envis liten flicka som inte är som alla andra. Som vill ha en grön keps, vara en av pojkarna. Flickan börjar se sig själv i tredje person; hon blir en skrivande människa. Det är en konstnärs blick som föds.

Det minsta gemensamma gavs ut på finska 1998 och blev **Pirkko Saisios** stora genombrott. Tillsammans med *Motljus* och *Den röda separationsboken* utgör de Helsingforstrilogin. Den hyllade autofiktiva bokserien lyftes fram som finländarnas favoritböcker i Helsingin Sanomat i december 2024, och utkommer hösten 2025 även i serien Penguin Classics. Boken utges i svensk översättning av **Henrika Ringbom**.

”Hör till samma kanon av autofiktion
som Knausgård och Ditlevsen”

LOS ANGELES REVIEW OF BOOKS

Sista paret ut

Mia Franck

*Barnen är mina. Bara mina. Det är så
det känns. Det är det som är sant.*

DE SITTER MITTEMOT varandra vid köksbordet. Liz och Henrik. De är fortfarande gifta. Men inte länge till.

Det är sjuttiotal i Kyrkslätt med spår efter oljekris och den ekonomiska skulden till Sovjet. I samhället talas om dagvård och kvinnans frigörelse men samtidigt står kärnfamiljen högt i kurs. Mannen som vill ta hand om sina barn är en anomali. Kvinnan som vill skilja sig har be-

gått hor. Släktingar, vänner och rättsinstanser avlägger vittnesmål om familjen. Alla talar om barnen – barnens bästa – men vad är sant och vems sanning gäller?

Det är en familj som går sönder vid köksbordet. Vad innebär det att vinna eller förlora en skilsmässa? *Sista paret ut* är en historisk roman med självbiografisk botten.

A portrait of Mia Franck, a woman with short, dark, spiky hair, looking directly at the camera with a serious expression. She is wearing a dark blue button-down shirt over a red top, and a silver necklace with a tassel pendant. The background is dark and out of focus, with some vertical light streaks on the left.

Mia Franck (född 1971) är författare och skrivhandledare med bakgrund inom litteraturvetenskapen. Hennes roman *Bombträdgården*, om ett finskt krigsbarn som skickades till Sverige, nominerades till Tidningen Vis litteraturpris och Europeiska unionens litteraturpris 2019. År 2021 utkom *Galanterna*, var en historisk roman om kvinnlig frigörelse i Helsingfors på 1910-talet. Mia Franck är verksam arbetslivsprofessor i litterärt skapande vid Åbo Akademi.

Vem ska ha rätt till barnen då
kvinnan har "begått hor"?

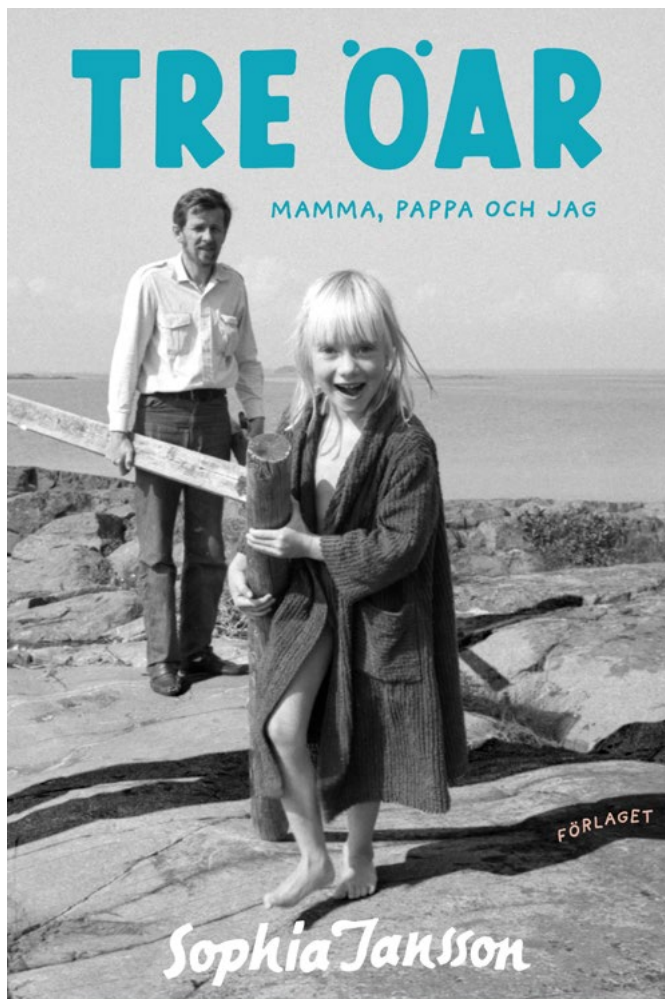
Sophia Jansson (född i Helsingfors 1961) fungerar som styrelseordförande för bolaget Moomin Characters samt ansvarar tillsammans med andra arvingar för **Tove Janssons** dödbö. Hon är dotter till Tove Janssons bror **Lars**, och debuterar med memoaren *Tre öar – Mamma, pappa och jag*.

Tre öar

Mamma, pappa och jag

Sophia Jansson

Om en familj, om tystnadens pris
och det befriande i att berätta.

INGEN MÄNNISKA ÄR en ö, men tre människor kan tiga ihjäl mycket.

Pappa Lars och mamma Nitas förhållande byggde inte på stormande kärlek, men de delade det viktigaste i livet: ett barn. I **Sophia Janssons** självbiografi förekommer tre öar: Tonga, som syskonen Jansson ville flytta till på 1940-talet, Ibiza som Sophia bodde på i den tidiga barndomen, och ön i Pelling, där flera generationer Jansson vistats.

Nita dog tidigt. Far och dotter fick klara sig utan henne. Lars stod för trygghet och omsorg, men också för en orubblig tystnad. Vad hände

med mamma? Och var pappa Lars det helgon som Sophia alltid trott? Hon letar efter sanningen med hjälp av tidigare okända brev.

Släkten Jansson kommer oss nära: farfar lider av depression och Tysklandsvurm, hans hustru Ham tecknar och står ut, Tove och brodern Lasse flyttar hemifrån för att bli självständiga.

Det fanns människor runt Tove Jansson som man inte återfinner i Mumindalens karaktärs Galleri. Sophia Jansson skriver in-kännande och frankt.

Ulla-Lena Lundberg är född på Kökar och numera bosatt i Diktarhemmet i Borgå. Hon är fil.mag. (etnologi och religionsvetenskap) vid Åbo Akademi där hon även har titeln hedersdoktor. Lundberg har skrivit ett tjugotal hyllade verk, bland dem den episka sjöfartstrilogin. Hon har mottagit en rad priser för sina böcker, som Finlandapriset 2012 för romanen *I:s*. På Förlaget har hon tidigare gett ut den historiska romanen *Lyser och lågar* (2022).

Saker som gör det lättare att dö

Ulla-Lena Lundberg

Om framtiderna som kanske inte blir av

"VAD HAR JAG, gamla människan, att säga om framtiden? En hel del, ska det visa sig.

Under några år har jag skissat på essäer om samtidsföreteelser som jag har svårt för. För att en gammal människa ska tolereras i vår värld behöver hon vara positiv och välvillig, och jag hade tänkt förse mina texter med den lättsamma titeln "Tio saker som gör det lättare att dö".

Pandemin hjälpte mig att inse att dessa tio företeelser i själva verket hänger ihop. De illustrerar alla på olika sätt rörelsen bort från rättssamhället mot ett kontrollsamhälle. För-

ändringar implementeras i rasande fart, inte av ondska, utan för att vi kan. I förlängningen innebär det en demokratiförlust.

Under en paneldebatt om framtiden insåg jag att jag som 77-åring har ett försprång gällande ämnet jämfört med de yngre deltagarna: Jag hade redan upplevt en framtid."

Saker som gör det lättare att dö handlar om att vara nutidsmänniska i en orolig tid med ett oroligt nyhetsflöde. **Ulla-Lena Lundberg** resonerar kring vad som händer med oss då desinformation och auktoritära tendenser får fotfäste.

Hörnrummet

Ett slags dagböcker 2001–2022

Björn Wahlroos

VILKEN ÄR DEN bästa affären? Det är ofta den som inte blir av.

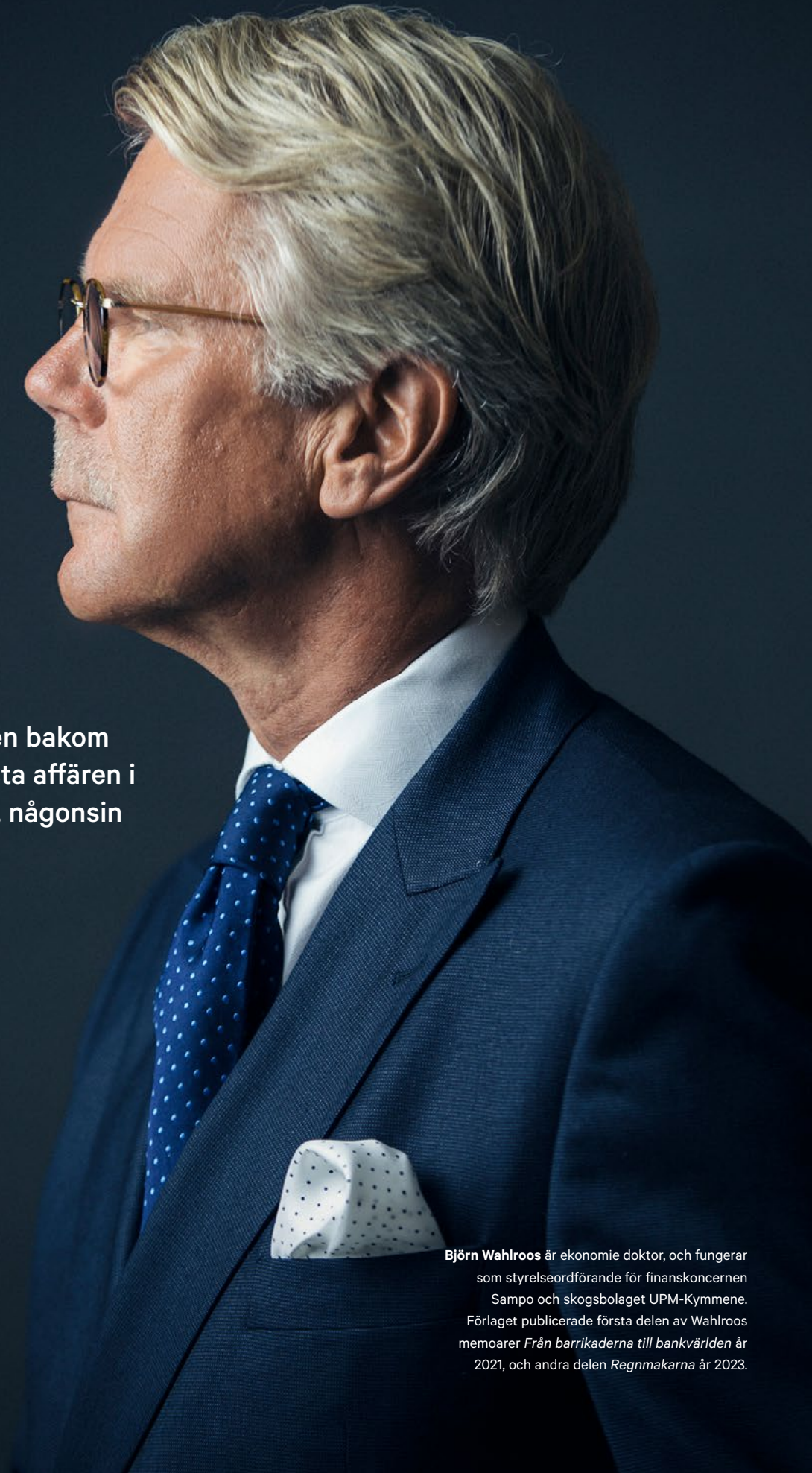
Insikten är signerad **Björn Wahlroos**, finansmannen som som varit med om att forma det finländska näringslivet.

I den tredje delen av sina memoarer beskriver Wahlroos ett antal färgstarka svenska och finländska företagschefer, följderna av finanskrisen 2008 och de fällor som alltid lurar vid omstruktureringen av företag.

En röd tråd i boken utgörs av försäljning-

en av Sampobanken till Danske Bank – enligt många den bästa affären som någonsin gjorts i Finland. Vi får också följa med de många spännande turerna kring Nordea. Hur gick det egentligen till då Finland snuvade Danmark på Nordeas huvudkontor?

Björn Wahlroos bygger texten på sina egna dagboksanteckningar. Med humor och ironi blottlägger han både sina egna och andras tillkortakommanden och förtjänster.

Historien bakom
den bästa affären i
Finland, någonsin

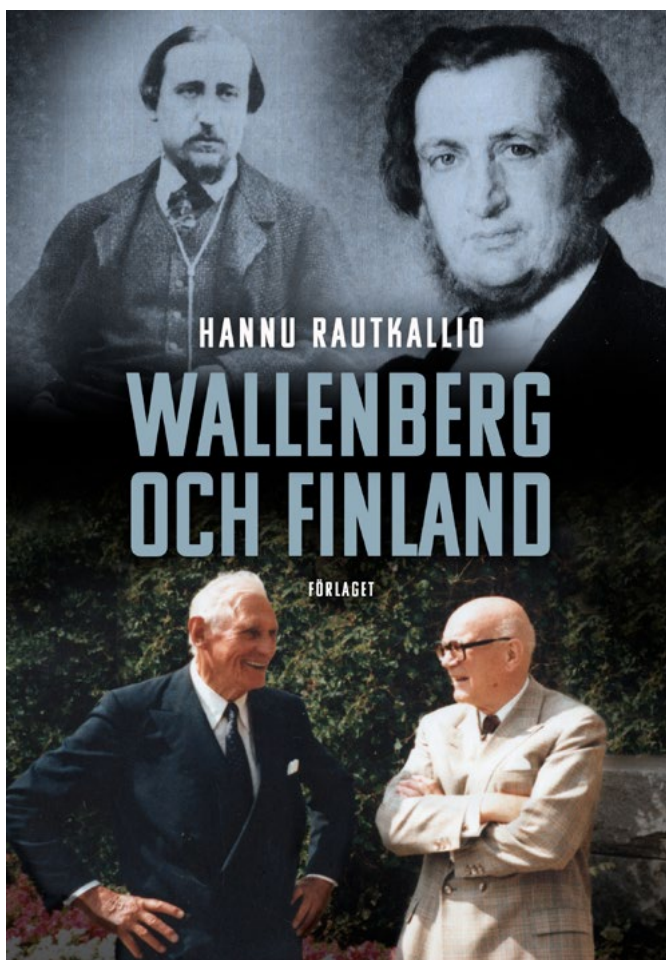
Björn Wahlroos är ekonomie doktor, och fungerar som styrelseordförande för finanskoncernen Sampo och skogsbolaget UPM-Kymmene. Förlaget publicerade första delen av Wahlroos memoarer *Från barrikaderna till bankvärlden* år 2021, och andra delen *Regnmakarna* år 2023.

Hannu Rautkallio (född 1944) är historieforskare och författare. Han är doktor i statsvetenskap och sedan år 1989 docent i politisk historia vid Tammerfors universitet. För verket *Väinö Tanner, unohdetut päiväkirjat 1943–1944* (2011, med **Lasse Lehtinen**) belönades han med P.E Svinhufvuds minnesfonds litteraturpris.

Wallenberg och Finland

Hannu Rautkallio

En vänskap genom furstendömen och världskrig

DET GÅR INTE att förstå samarbetet mellan Finland och Sverige utan att uppmärksamma släkten **Wallenberg**.

Historieforskaren **Hannu Rautkallios** verk *Wallenberg och Finland* öppnar upp nya perspektiv på Wallenbergs betydelse för grannlandet i öster under de ödesdigra åren då världskriget rasade, och både Finlands och hela Skandinavien existens var hotad.

Släkten Wallenberg beviljade lån till storfurstendömet Finland redan på 1800-talet, vilket lade grunden till landets järnvägsnät och annan viktig infrastruktur. I det självständiga Finland skötte Wallenbergs inte bara

långivning utan deltog också i ägararrangemang och industriutveckling. Presidenterna **Risto Ryti** och **Urho Kekkonen** odlade båda viktiga förbindelser västerut genom **Marcus Wallenberg**. Mellan Wallenberg och Kekkonen uppstod också en genuin vänskap. Kekkonen kunde telegrafera Wallenberg en torsdag och be om ett besök – redan på fredag fick han sin önskan uppfylld.

Bank- och industrisläkten Wallenbergs århundraden långa förbindelse till Finland och finländska beslutsfattare har bidragit till att forma den ekonomiska och politiska utvecklingen inte bara i Finland, utan i hela Norden.

Hudlös poesi om exploatering

A portrait of Lina Bonde, a woman with long, wavy blonde hair, looking upwards and to the left. She is wearing a dark blue jacket over a black turtleneck sweater. Her arms are crossed, and she is wearing a gold watch with a black strap on her left wrist. The background is a textured, yellowish wall.

Lina Bonde (född 1990) är poet och forskare. Hon debuterade 2020 med det kritikerrosade diktverket *Tecknar snö*: "Även om samtidspoesin länge varit närmast besatt av kroppslighet så är det sällan sexualiteten skildras med så här obefintliga skyggglappar" (SvD). Hennes andra bok *Om er mamma och om mig* utkom 2022 och nominerades till Yles lyrikpris Den dansande björnen. För tillfället doktorerar Lina Bonde om en omtvistad soptipp i Accra, Ghana. Hon är uppvuxen i Nykarleby och numera bosatt i Helsingfors.

Köttsviterna

Lina Bonde

*Hon liknar för mycket ett djur, för svag hudkostym
de brukar dö snabbt*

LUKTEN AV FLICKA sprider sig över gården. Kliniken går inte att finna på kartan, men man vet att den ligger på landet i en obestämd framtid. Patienterna verkar framför allt vara kvinnor.

Vad är en kropp om man byter hudkostym? Forskaren bokför flickornas kvisthål och noterar kåda vid etikens gränser. En dag börjar plastpartiklar dyka upp i andningsvägarna.

Köttsviterna är fältanteckningar med dystopiska undertoner. **Lina Bondes** narrativa diktsamling omförhandlar relationen mellan människa och natur. Hon diktar i korsdraget mellan queerteori och miljöförstörelse.

Av bilden

Till det abstraktas lov

Peter Mickwitz

Ny diktsvit av Peter Mickwitz,
Runebergsprisvinnare 2024

ALLT BÖRJAR MED två landskapsmålningar av den nederländska konstnären **Hercules Seghers** (1589–1638). Den ena hänger i Uffizierna, den andra på poetens vägg i vardagsrummet. Målningarna är så gott som identiska, och samtidigt helt olika: den ena är vänlig och konkret, den andra butter och abstrakt. Dikterna i *Av bilden* befinner sig i det spänningsfält som uppstår mellan dessa likheter och olikheter. De undersöker vad ett landskap är: vad är det att se och vilken är seendets etik?

De frågar sig också vad en avbildning av ett landskap säger; vem och vad är det som talar i bilden?

Boken avslutas med essän *Till det abstraktas lov* som tar avstamp i **Samuel Becketts** livslånga intresse för bildkonst. Via Becketts kunskapsrika och originella engagemang i nederländsk 1600-talskonst och hans parallella intresse för den nyaste och mest abstrakta konsten förs läsaren in i det ingenmansland Beckett menade att landskapskonst borde vara.

Peter Mickwitz är poet, essäist och kortprosaist. Av *bilden* hör formmässigt till hans specialitet, att kombinera dikter med en essä. Boken är hans sjuttonde sedan debuten 1991. För diktsamlingen *Misslyckad i en uggla* erhöll han Runebergspiset 2024.

Mumintrollet – Samlade serier 2

Tove Jansson

Tove Jansson (1914–2001) var författare, bildkonstnär, illustratör och mest känd som mumintrollens skapare. Hon diktade visor, tecknade serier och skämtteckningar och skrev därtill manus för teater, radio och tv. Jansson blev mångfaldigt prisbelönt och internationellt erkänd som barnbokskreatör.

”Tove Janssons tecknade serier är tröst för alla rädda”

DAGENS NYHETER OM SAMLADE SERIER 1

MUMINTROLLENS ESKAPADER FORTSÄTTER! I denna andra del av den klassiska serie-samlingen ingår *Den farliga vintern*, *Låtsaslek*, *Mumin bygger ett hus* och *Vi börjar ett nytt liv*, som **Tove Jansson** skapade åren 1955–56. Här får familjen med varierande framgång utöva vintersporter, och Fru Filifjonk flyttar in i grannhuset. Det bråkas om husbygge varpå Muminpappan, påhejad av Stinky, vill tillbaka till naturen och bosätter sig i sitt klätterträd. ”Hur gör man för att föra ett fritt liv?” frågar sig Mumintrollet, och beslutar sig för att leva vildare än någon av de andra.

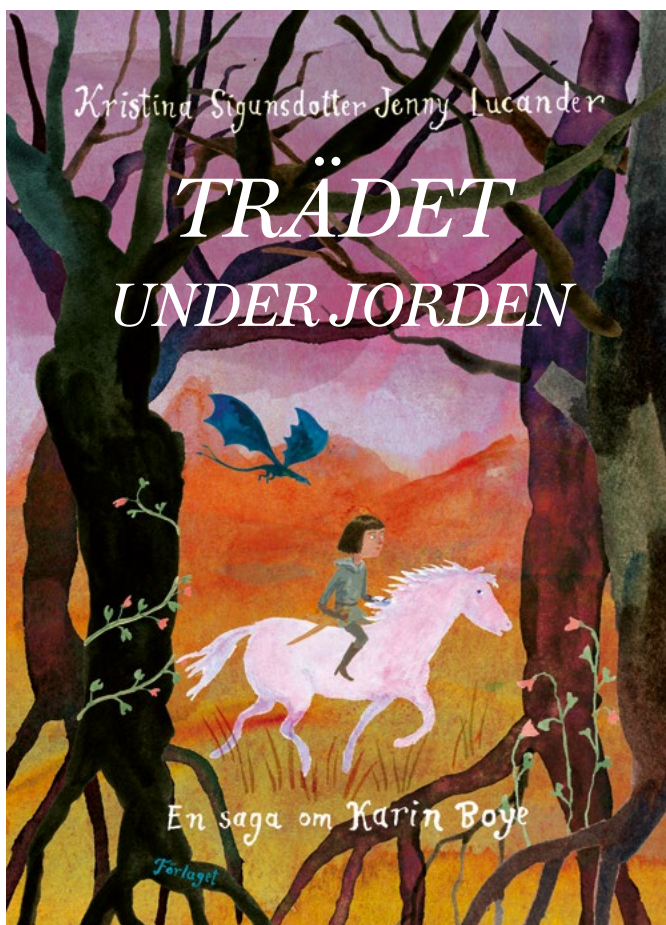
I nytgåvan återgår vi till originaltext och ursprungliga bilder. Den svenska texten härstammar från den första svenska bokutgåvan och bilderna är de engelska original som Tove Jansson tecknade för brittiska Associated Newspapers i början av femtiotalet.

Serien om Mumintrollet började ingå i *Evening News* 1954, och publicerades snart i över 40 tidningar världen över. Som mest hade serien hisnande 20 miljoner läsare dagligen.

Trädet under jorden

Kristina Sigunsdotter & Jenny Lucander

Karin Boye
får nytt liv!

*Sierskan såg in i sin spåkula
och hennes rygg kröktes i en storm av smärta.
De knotiga fingrarna grävde sig in i mitt skinn
när hon drog mig intill sig och viskade:*

*'Gryningen vet det som skymningen tror
lev, du modiga, väx, bli stor
men akta dig för skogen
där sömnen bor.'*

NÄR KARIN LEKER kurragömma i parken hittar hon ett märkligt träd. Trädet visar sig vara en portal till underjorden. Här träffar Karin sierskan, som förutspår att hon ska ta sig till Örnberget för att rädda prinsessan utan namn. Tillsammans med hästen Rosendelid seglar hon i ett spökskepp över havet av glas för att inleda sitt livs äventyr.

Karin Boye föddes år 1900 till det som kom att kallas *Barnens århundrade* och är en

av Nordens största poeter genom tiderna. Berättelsen utgår från hennes liv och diktvärld.

Augustprisade författaren **Kristina Sigunsdotter** och Nordiska rådetprisade illustratören **Jenny Lucander** har tillsammans skapat en mästerlig bilderbok för läsare i alla åldrar, där text och bild vävs samman till en saga som andas poesi och äventyr.

A close-up portrait of Kristina Sigunsdotter. She has long, wavy brown hair with bangs and is looking directly at the camera with a neutral expression. She is wearing a dark, patterned top.

Kristina Sigunsdotter (född 1981) är författare, dramatiker och konstnär bosatt i Malmö. Sedan debuten med diktsamlingen *Sjöpojken* 2011 har hon bland annat gett ut barnböcker som *Min krokodil tror att den är en racerbil* (2017). För *Humlan Hanssons Hemligheter* vann hon Augustpriset 2020. På Förlaget har hon gett ut *Landet som icke är* (ill. **Clara Dackenberg**, 2020), som handlar om **Edith Södergrans** liv och diktvärld. Boken nominerades till Runeberg Junior-priset.

Foto: Johan Ågerelius

A portrait of Jenny Lucander. She has long brown hair and is smiling slightly. She is wearing a blue jacket over a black turtleneck and large, white, cloud-shaped earrings. A brown strap is visible over her shoulder. The background is a colorful, abstract wall with red, blue, and yellow sections.

Jenny Lucander är illustratör och barnboks-kreatör. Bilderboken *Vi är lajon!* som Lucander gjorde tillsammans med **Jens Mattsson** vann Nordiska Rådets barn- och ungdomslitteraturpris 2020. Till hennes senaste verk hör *Vad bestämmer jag* (text **Jesper Wung-Sung**, 2023) och de hyllade *Myrornas rekordbok* samt *Fjärilarnas rekordbok* (text **Katja Bargum**).

Möt skurkaktiga
fuskmåsar,
bovfinkar och
bergtjuvar!

Linn Henrichson (född 1993) är grafisk designer och visuell konstnär. Efter studier vid Aalto-universitet i Helsingfors, Ensad i Paris och Konstfack i Stockholm bor hon numera i Köpenhamn. Hon gör bokdesign och arbetar i textil, med måleri och med print. Hennes konst har ställts ut i Danmark, Finland, Sverige, Norge och Spanien. *Fuskmåsen Fy* är Linn Henrichsons debut som barnbokskreatör.

Fuskmåsen Fy

Linn Henrichson

*Fy! ropar folket på gatan i kör
när fuskmåsen snyltar och snattar och stör.
Dom kallar på mig och dom får som dom vill
tänker fuskmåsen Fy när den knycker en sill*

FUSKMÅSEN FY STYR kosan söderut för vintern. Den kretsar över torg, marknader och uteserveringar medan den spanar efter glass, ostron och falafel. Men att vara mattjuv är inte enkelt – särskilt inte när det också finns andra som gör anspråk på läckerheterna. Hux flux dyker en bovfink och sedan en tvättäkt bergtjuv upp. När Fy anländer till skatteparadiset och möter snåltrasten och skatan är det

droppen. Fuskmåsen Fy behöver en magnifik idé för att överlista de andra bovarna.

Fuskmåsen Fy är en bilderboksdebut om fult spel och bedrägerier. **Linn Henrichsons** virtuost illustrerade berättelse på rim går i dialog med våra nordiska barnboksgiganter och sällar sig samtidigt till ett fränt, grafiskt bildspråk.

Muminhuset året runt

En karusellbok om de fyra årstiderna

Filippa Widlund är en rutinerad illustratör som bland annat står bakom bilderna i den populära serien om Bojan, skriven av **Johan Anderblad**, samt många av de populära Barnkammarböckerna. Widlunds muminbilder har tidigare synts på flera språk, bland annat i *Julen kommer till Mumindalen* (Bonnier Carlsen), *Moomin Mail* (Macmillan).

Kika in i Muminhuset under årstidernas gång!

FESTLIGHETERNA KRING MUMIN 80 år fortsätter 2025 med en fantasifull karusellbok om årstidernas gång i Muminhuset.

Vårens första blomma spricker upp, och vi får följa de fyra årstiderna under ett år i Mumindalen! Den här bokens unika papperskonstruktion tillåter att man läser den som en karusell, där vart och ett av de sex uppslagen blir en tredimensionell teaterscen med titthål-

seffekter, där både små och stora kan samlas kring Mumindalens magi. Under årets gång antar landskapen mörkare nyanser och som bekant går mumintrollen i ide till vintern. Men det är några enstaka som håller sig vakna även när snön har lagt sig över dalen.

Muminhuset året runt är illustrerad av **Filippa Widlund** utgående från **Tove Janssons** älskade mumintroll.

Tusen timmar tystnad

Matilda Gyllenberg

*De vanliga frågorna började rusa genom
huvudet: Var mamma vaken, var hon ledsen,
var hon tjock i huvet, levde hon?*

KOTTBÖLE GRUNDSKOLA ÄR ett hus fullt av huliganer! Men när Nike kommer hem är det knäpptyst. Mamma ligger till sängs och gråter. Pappa i sin tur vill att Nike ska besöka honom i Danmark och fira sin födelsedag där. Men inte kan väl Nike lämna mamma?

Bland alla huliganer i skolan är Staffan den värsta. Han börjar i samma klass som Nike och hennes bästis Mia efter sommarlovet, för han måste gå om sexan. Det har bestämts av skolans grymma rektor Gina Grimfors, kallad

Grymfors, som hatar Staffan. Snart har Nike och Mia ett mysterium att lösa som inte bara inbegriper Staffan och rektorn utan också en farlig fånge som har rymt från kvinnofängelse.

Matilda Gyllenbergs älskade *Hundra dagar hemma* får nu en uppföljare, återigen med kolsvarta teckningar av **Maria Sann**. Bladvändaren tar sig an familjelivets allvar med humoristisk och anarkistisk kraft.

Matilda Gyllenberg (född 1980) debuterade som författare med *Det lungsjuka huset* 2019. *Hundra dagar hemma* som utgavs 2022 hyllades stort för sitt sätt att beskriva hemmasittaren Nikes tillvaro. Boken blev även pjäs på Unga Teatern 2024 och har spelats på både svenska och finska. Gyllenberg arbetar som dramaturg och journalist på Yle.

Nike är tillbaka, full av sprakande känslor och äventyrliga infall!

”Det är skickligt gjort, rent av en barnlitterär bragd.”

DAGENS NYHETER OM HUNDRA DAGAR HEMMA

Sci-fi med existentiell tematik

Henna Johansdotter, född 1994 och uppvuxen i Vasa, studerar speldesign i Tammerfors. För debutromanen *Glasvaggan* (2019) belönades hon med Granberg-Sumeliuska priset, för en imponerande berättarförmåga där bladvändarintrig förenas med språklig skärpa. År 2022 utkom hennes andra sci-fi-roman *Sömnlandet*.

Gryningen

Henna Johansdotter

*Något svider till i min bröstorg, nära det hjärta
som Humanerna kallade glas och mekanik.*

GLASBARNET TAALIA HAR överlevt både sina adoptivföräldrar och sin skapare Seva Meria. Sändaren, med signalen från Nätverket, är borta. Men i Taalia frodas en främmande kraft som får henne att se rakt in i andras sinnen. Hur ska hon kunna närma sig sina vänner utan att vålla dem – eller sig själv – skada.

Samtidigt står världen i brand. Taalia och hennes vänner reser till Tystnadens palats med den nybildade alliansen Gryningen. På ön mitt i havet bor De Sanna, som enligt ryktet kan släcka glasbarnens övernaturliga för-

mågor. Taalia grubblar över sitt ursprung och kämpar med relationen till Gryningens ledare Ogoun Imole, som är den enda fadersfigur hon har kvar.

Kommer de goda krafterna någonsin att lyckas ta makten, efter hundra år av Humanernas tyranniska herravälde?

Existentiella frågeställningar utgör en poetisk klangbotten i **Henna Johansdotters** nya science fiction-roman. *Gryningen* är en uppföljare till *Glasvaggan* som imponerade på kritikerna då den utgavs 2019.

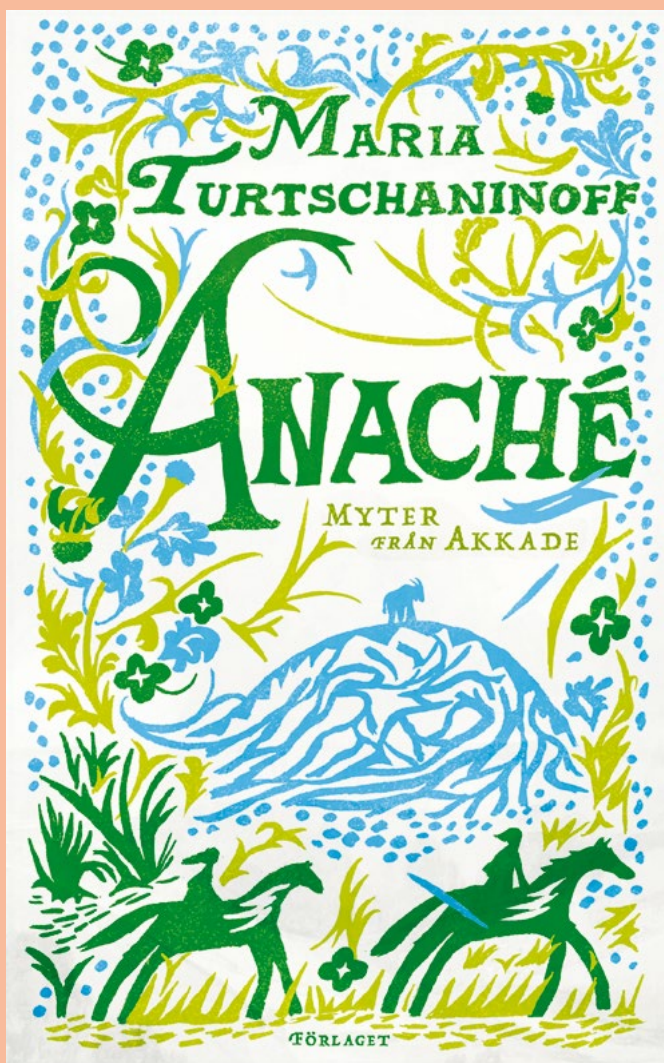
Unik fantasy
i nyutgåva av
författaren till
Arvejord

Maria Turtšchaninoff (född 1977) erhöll Finlandia junior-priset 2014 för *Maresi*, idag en modern klassiker. Hennes böcker är översatta till mer än 30 språk. Hennes roman *Arvejord* tilldelades Svenska Yles litteraturpris 2022, Tack för boken-medaljen 2022 och Nuori Aleksi 2023 och är redan översatt till 22 språk. År 2024 gav hon ut *Mantikoran* tillsammans med **Peter Bergting**.

Anaché

Maria Turtschaninoff

Deras värld svek dem. Så tänkte Anaché ofta efteråt. Ingenting i vädret eller djurens beteende varnade dem för vad som komma skulle ... Det fanns inga tecken. Inga mörka moln hopade sig på himlen. Vinden viskade ingenting, gräset var tyst, jorden vilade stum under deras fötter.

NOMADFLICKAN ANACHÉ VÄXER upp, nära förbunden med sin bror och sin häst, i ett hårt samhälle där mannens våld är vardag och andarna nära. När en enda mans hunger efter makt rubbar naturens balans och väcker skapelsegudinnans vrede drabbas Anaché av en stor förlust. Sorgen gör henne till en annan, den enda som kan rädda sitt folk. Hon blir tvungen att ta upp kampen mot stammens farligaste man. Men då måste hon göra det ingen

akkadekvinna får, gå vägar ingen har gått före henne.

Anaché utkom ursprungligen 2012, och den efterlängtnade nytugåvan är häpnadsväckande aktuell. I sin fantasy-roman berör **Maria Turtschaninoff** transtematik, genusidentitet, klimatförändringar och patriarkal makt. Men först och främst är det en stor och oemotståndlig berättelse, likt Turtschaninoffs förra prisade roman *Arvejord*.

Pocket

Hur man möter en mamma Kaj Korkea-aho

EFTER ÅTTA ÅR tillsammans bestämmer sig helsingforsarna Kaj och Niko för att försöka bli pappor. De börjar dejta kvinnor, men sökandet efter en medförälder verkar till en början omöjligt: hur planerar man framtiden för en familjetyp utanför normerna, i ett samhälle som alltjämt är heterosexuellt kodat?

Kaj Korkea-ahos självbiografiska berättelse om två mäns vindlande väg mot föräldraskap är medryckande, gripande och underhållande. Texten griper tag likt drömmen om ett barn och släpper inte taget. Boken fungerar också som ett slags handbok för andra i samma livssituation.

”En av årets bästa böcker”

HELSINGIN SANOMAT

Autofikt / Pocket
Omslag: Sanna Mander

Oktober 2025
ISBN 978-952-333-671-1

Från barrikaderna till bankvärlden Björn Wahlroos

”Berättelsen är från verkligheten, men har komponenter man kan kräva av en fullfjädrad finanstriller. Och är lika svår att lägga i från sig.”

SVENSKA DAGBLADET

Biografi / Pocket
Omslag: Timo Numminen

Oktober 2025
ISBN 978-952-333-672-8

Mumin 80 – Dörren är alltid öppen

ÅR 1945 UTKOM den första muminberättelsen, och 2025 firar vi 80 år av Mumin!

Allt började med *Småtrollen och den stora översvämningen*, en trösterik och äventyrlig berättelse om en familj på flykt och deras strävan att hitta ett hem. Historien landar i det som kommer att bli känt som Mumindalen, med det inbjudande, blåa Muminhuset.

Det centrala temat för jubileumsåret är Muminhuset och vad det står för: en känsla av trygghet och tillhörighet, en plats där dörren alltid är öppen. Muminhuset är mer än bara ett hus – det är en glädjefylld plats där alla är välkomna. Med tiden blev Muminhuset en tillflyktsort för alla som söker skydd: Vissa stannar en stund, andra för alltid.

Förlaget ger ut tre böcker jubileumsåret till ära, och för varje sålt exemplar av dessa doneras 1 euro till Röda Korset.

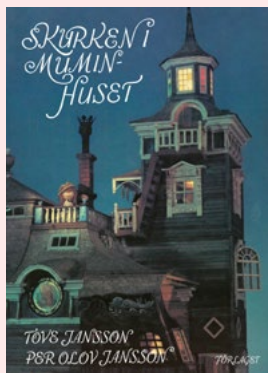

ISBN 978-952-333-610-0

Småtrollen och den stora översvämningen

BERÄTTELSEN OM HUR muminfamiljen kom till Mumindalen finns nu i en vacker jubileumsutgåva försedd med **Tove Janssons** träffande beskrivningar av karaktärerna. Tove Jansson skrev inte politiska böcker, men här finns många referenser till krig, flyktingskap och splittrade familjer – teman som gör att berättelsen, som utkom strax efter krigsslutet 1945, känns mer relevant än någonsin.

Utkommit i oktober 2024

ISBN 978-952-333-644-5

Skurken i Muminhuset

SKURKEN I MUMINHUSET är en spänningsberättelse i bilderboksformat, med muminhuset i centrum. Brättelsen är skriven av **Tove Jansson**, och illustrerad med fotografier tagna av **Per Olov Jansson**. Boken som utgavs första gången 1980 utkommer nu äntligen i nyutgåva, som en del av festligheterna kring Mumin 80.

Utkommit i mars 2025

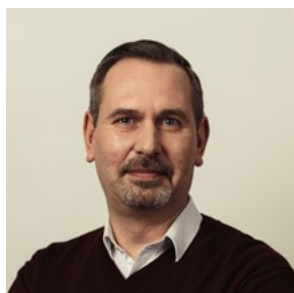
ISBN 978-952-333-611-7

Mumin hittar hem

FÖLJ MED MUMINMAMMAN, Mumintrollet och Sniff i deras strapatsfyllda sökande efter den försvunna Muminpappan! Ska de hitta honom innan vintern, och har pappan byggt ett hem åt dem? Mumin hittar hem är en förtrollande teaterföreställning där de fem uppslagen öppnas upp som landskap. Berättelsen bygger på *Småtrollen och den stora översvämningen*.

Utkommit i oktober 2024

Vi jobbar på Förlaget

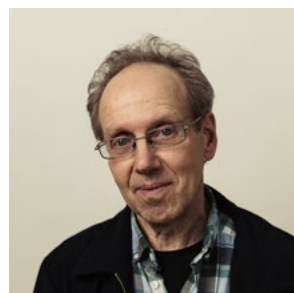
ALEXANDER KRÅKSTRÖM

Verkställande direktör,
försäljning
alexander@forlaget.com
+358 40 041 6875

SARA EHNHOLM HIELM

Förläggare
sara@forlaget.com
+358 40 170 6644

TAPANI RITAMÄKI

Förläggare
tapani@forlaget.com
+358 40 170 8010

SEBASTIAN BACKMAN

Kommunikations- och
marknadsföringschef
sebastian@forlaget.com
+358 40 503 0112

HANNA YLÖSTALO

Redaktör
hanna@forlaget.com
+358 50 560 1343

JOSEFIN ÖST

Förlagsadministratör
josefin@forlaget.com
+358 50 35 83 806

JONAS FORTH

Digitala tjänster
jonas@forlaget.com
+358 50 542 9986

TIO ÅR AV KVALITETSLITTERATUR

